

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 23/2002 vp

Hallituksen esitys palosuojelurahastolaiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 23 päivänä lokakuuta 2002 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen palosuojelurahastolaiksi (HE 194/2002 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- pelastusylivoimajohtaja Pentti Partanen ja neuvotteleva virkamies Johanna Hakala, sisäasiainministeriö
- erityisasiantuntija Marietta Keravuori, oikeusministeriö
- neuvotteleva virkamies Kirsti Vallinheimo, valtiovarainministeriö
- tarkastuspäällikkö Timo-Veli Sälli, Valtiontalouden tarkastusvirasto
- lääninvalmiusjohtaja Markku Haranne, Etelä-Suomen lääninhallitus
- kehittämispäällikkö Markku Haiko, Suomen Kuntaliitto
- puheenjohtaja, Helsingin pelastuskomentaja Kari Lehtokangas ja varapuheenjohtaja, Rovaniemen palopäällikkö Veikko Kauppinen, Suomen Palopäällystiitto ry
- puheenjohtaja Isto Kujala, Suomen Sopimuspalokuntien Liitto ry

- puheenjohtaja Jorma Hakonen, Suomen Vakuutusmeklariliitto ry
- vahinkovakuutusjohtaja Veli Matti Ojala, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto ry
- toimitusjohtaja Juhani Jyrkiäinen, Nuohousalan Keskusliitto ry
- toimitusjohtaja Simo Tarvainen ja tekninen johtaja Matti Orrainen, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK ry
- professori Kaarlo Tuori.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- sosiaali- ja terveysministeriö
- kauppaja teollisuusministeriö
- ympäristöministeriö
- Kuluttajavirasto
- Pelastusopisto
- Turvatekniikan keskus
- Vakuutusvalvontavirasto
- Valtiokonttori
- Ahvenanmaan maakuntahallitus
- Kannuksen kaupunki
- Kunnallinen työmarkkinalaitos
- Kunta-alan ammattiliitto KTV ry
- Suomen Palokalustoliikkeiden yhdistys ry
- Suomen Punainen Risti ry
- Tekniikan ja peruspalvelujen neuvottelujärjestö KTN ry
- Turva-alan yrittäjät ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi palosuojelurahastolaki, jolla kumottaisiin osin vanhentunut ja puutteellinen palosuojelumaksusta annettu laki.

nut ja puutteellinen palosuojelumaksusta annettu laki.

Lakiesitys koskee palosuojelumaksua ja valtion talousarvion ulkopuolista palosuojelurahastoa, johon palosuojelumaksut tuloutetaan. Rahaston varat muodostuvat palovakuutuksista perittävästä palosuojelumaksusta ja ne käytetään tulipalojen ehkäisyyn ja pelastustoiminnan edistämiseen.

Palosuojelurahasto on perustettu palosuojelumaksusta vuonna 1946 annetulla lailla. Esitetyllä lailla ei ehdoteta laajennettavaksi tai muutoin muutettavaksi rahaston voimassa olevassa lainsäädännössä määriteltyä käyttötarkoitusta eikä tulopohjaa joitakin vähäisiä tarkistuksia lukuun-

ottamatta. Laissa säädettäisiin nykyistä tarkemmin hallinnon järjestämisestä. Laissa säädettäisiin myös avustusten myöntämiseen liittyvästä menettelystä viittaamalla valtionavustuksia koskevaan yleislakiin, valtionavustuslakiin (688/2001). Lain uudistamisen tarkoituksena on turvata hyvän hallinnon takeet ja toteuttaa perustuslaissa asetetut vaatimukset asianmukaisesta sääntelyn tasosta.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä jäljempänä esitetyin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Yksityiskohtaiset perustelut

9 §. Palosuojelurahasto. Perustelujen mukaan 9 §:n 3 momentti on otettu lakiehdotukseen selvyiden vuoksi. Valiokunta ehdottaa momentin poistamista tarpeettomana. Momentti voidaan myös ymmärtää niin, että se rajoittaa eduskunnan budjettivaltaa.

11 §. Virkavastuu ja yleishallintoa koskevat säännökset. Valiokunta ehdottaa 11 §:n 1 momenttiin rikoslain muutoksesta (604/2002) johtuvaa teknistä muutosta siten, että momentissa viitataan rikoslain 40 luvun 11 §:n 2 kohtaan.

13 §. Tilintarkastus. Käsitellessään Valtiontalouden tarkastusviraston eduskunnalle toiminnastaan antamaa kertomusta valtiovarainvaliokunta lausui mietinnössään (VaVM 25/2002 vp) muun muassa, ettei eduskunta nykyään saa riittävästi tietoa talousarvion ulkopuolisista rahastoista eikä niiden toimintaa koskevaa tarkastus-

tietoa. Rahastot ovat kuitenkin eduskunnan budjettivallan kannalta erityisessä asemassa. Niiden talous on useissa tapauksissa rahavirtojen osalta yhteydessä budjettitalouteen, jota tarkastusvirasto tarkastaa. Nykyisen kaltaisella erillisellä tilintarkastusmenettelyllä voivat rahastojen ja budjettitalouden rajapinnat ja kytkennät jäädä liian vähäiselle huomiolle. Mietinnöstä ilmenee ajatus, että valtion talousarvion ulkopuolisten rahastojen vuositilintarkastuksen keskittäminen ja säätäminen Valtiontalouden tarkastusviraston tehtäväksi merkitsisi sitä, että tarkastusvirasto voisi raportoida rahastokohtaisten tarkastuskertomusten lisäksi rahastojen taloudenhoidosta ja toiminnasta sekä eduskunnalle että hallinnolle.

Hallintovaliokunta ehdottaakin tilintarkastusta koskevan lakiehdotuksen 13 §:n muuttamista siten, että Valtiontalouden tarkastusvirasto suorittaa vuosittain palosuojelurahaston tilintarkastuksen. Koska Valtiontalouden tarkastusvirastossa tehtävät hoidetaan virkavastuulla, valiokunta ehdottaa samalla 13 §:n 2 momentin poistamista lakiehdotuksesta.

Lisäksi valiokunta ehdottaa hallituksen esitykseen sisältyvän 13 §:n 3 momentin 5 kohdasta poistettavaksi viittauksen "sovellettaviksi tuleviin säännöksiin" tarpeettomana. Hyvä kirjanpito tapa pitää jo sisällään sen, että sovellettaviksi tulevien säännösten noudattaminen otetaan tilintarkastuksessa huomioon. Valiokunnan eh-

dottama sanamuoto on valiokunnan saaman selvityksen mukaan tällaisessa yhteydessä vakiintuneen käytännön mukainen.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 9, 11 ja 13 § muutettuina seuraavasti:

9 §

Palosuojelurahasto

(1 ja 2 mom. kuten HE)
(3 mom. *poist.*)

11 §

Virkavastuu ja yleishallintoa koskevat säännökset

Palosuojelurahaston hallituksen puheenjohtaja, jäsentä ja varajäsentä hänen hoitaessaan tä-

män lain mukaisia tehtäviä pidetään rikoslain 40 luvun 11 §:n 2 kohdan mukaisena *henkilönä*.
(2 mom. kuten HE)

13 §

Tilintarkastus

Valtiontalouden tarkastusvirasto suorittaa vuosittain palosuojelurahaston tilintarkastuksen.

(2 mom. *poist.*)

Tilintarkastajien on tarkastettava rahaston hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajien on annettava kultakin tilikaudelta tilintarkastuskertomus, jossa on erityisesti lausuttava:

(1—4 kohta kuten HE)

5) rahaston tuloksen käsittelystä rahaston hallituksen ehdottamalla tavalla; kun tilintarkastus on tehty, tilintarkastajien on tehtävä siitä tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen sekä lausutaan siitä, onko tilinpäätös laadittu (*poist.*) hyvän kirjanpitoavan mukaisesti. (2 mom. HE:n 3 mom.)

(3—5 mom. kuten HE:n 4—6 mom.)

Helsingissä 5 päivänä helmikuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Matti Väistö /kesk
vpj. Pertti Turtiainen /vas
jäs. Janina Andersson /vihr
Nils-Anders Granvik /r
Rakel Hiltunen /sd
Valto Koski /sd
Esko Kurvinen /kok
Lauri Kähkönen /sd
Paula Lehtomäki /kesk

Pekka Nousiainen /kesk
Heli Paasio /sd
Aulis Ranta-Muotio /kesk
Pekka Ravi /kok
Petri Salo /kok
Arto Seppälä /sd
Marja Tiura /kok
vjäs. Matti Kangas /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.